

info@

udruga-gradova.hr

ZAKLADA FRIEDRICH EBERT / FRIEDRICH EBERT
STIFTUNG - FES, INTERVJU S DIREKTORICOM
DR. SONJOM SCHIRMBECK

Ojačati političku participaciju građana

PROMOVIRAMO RAZMJENU SA ZAJEDNICAMA NAJBOLJIH PRAKSI ŠIROM SVIJETA. CILJ NAM JE USPOSTAVITI MREŽE I RADITI ZAJEDNO NA TEMAMA KOJE SU VRLO RELEVANTNE ZA MNOGE GRADOVE I OPĆINE.

Nova ste direktorica Zaklade Friedrich Ebert u Zagrebu, predstavite se kratko?

Dolazim iz grada koji mnogi od vas vjerojatno dobro poznaju - Frankfurta na Majni. Grad ima 750.000 stanovnika, puno zelenila, jasno definirano središte s pješačkom zonom - pa ne čudi što sam se u Zagrebu odmah osjećala kao kod kuće. Pogotovo zato što Zagreb ima puno ljepši stari grad! Otkako sam se zaposlila u Zakladi 2012. godine a i prije toga, živjela sam u vrlo različitim gradovima - biserima poput Damaska, prekrasnom New Yorku, inovativnom Dubaiju, u Džakarti, a u posljednje vrijeme u velikim gradovima Hanoju i Berlinu.

U sljedećih tri do pet godina imat ću priliku upoznati mnoge hrvatske i slovenske gradove. Do sada mogu samo reći: jedan je ljepši od drugog! Svakako sam vrlo znatiželjna vidjeti kako će se grad Zagreb razvijati pod novom gradskom vlašću tijekom mog boravka ovdje - posebno u pogledu politike zelenih gradova.

Nastavak na **STR. 2**

GLOBALNI CILJ 11.

Održivi gradovi i zajednice - provedba

U prošlom smo broju predstavili jedan od Globalnih ciljeva održivog razvoja - cilj 11: Održivi gradovi i zajednice. Opisali smo što se njime želi postići i koji su podciljevi, no treba dobro razmisliti i kako ga ostvariti.

STR. 3

HRVATSKA DELEGACIJA POSJETILA ISLAND

U fokusu geotermalna energija i učinkovita javna uprava

STR. 5

U OVOM BROJU DONOSIMO:

ZAKLADA FRIEDRICH EBERT -
INTERVJU S DIREKTORICOM
DR. SONJOM SCHIRMBECK ... **2**

GLOBALNI CILJ 11.
ODRŽIVI GRADOVI I
ZAJEDNICE - PROVEDBA ... **3**

RUBRIKA: KREATIVNI
GRADOVI HRVATSKE ... **4**

HRVATSKA DELEGACIJA
POSJETILA ISLAND ... **5**

OBUIKE VIJEĆNIKA
GRADSKIH VIJEĆA ... **6**

PROCJEPLJENJE,
AL' DEMOKRATSKO ... **8**

■ Zašto je lokalna politika toliko važna / Zašto FES u Hrvatskoj i svijetu radi na toj temi?

Zaklada Friedrich Ebert ima svoje urede u preko 100 država kao i unutar Savezne Republike Njemačke. Mnogi kolege rade na lokalnoj politici iz dva glavna razloga:

Prvo, naš cilj je ojačati političku participaciju građana – a njezina djelotvornost posebno je vidljiva na lokalnoj razini. Primjerice, kada vidim kako moje dijete može ići u školu sigurnije nego prije zahvaljujući novom semaforu i činjenica da sam baš ja pomogla utjecati na ovu odluku, motivira me da još više sudjelujem u politici.

Drugo, kao progresivna Zaklada koja je bliska socijalnoj demokraciji, vrlo teško možemo surađivati s vladama u mnogim zemljama. To se posebno odnosi na autoritarne režime, ali u međuvremenu i na neke države Europske unije. U takvim je okolnostima osobito važno podržati progresivne lokalne političare i povezati ih na međunarodnoj razini. Stoga mogu pokazati na licu mjesta da politika može i drugačije djelovati, za dobrobit svojih građanki i građana.

■ Koje projekte planirate (posebno one koji su zanimljivi za gradove i općine)?

Jedna od prednosti FES-a je i naša mogućnost da s različitim partnerima i kroz različite formate obradi politički važne teme. Naravno, to se odnosi i na urbanu politiku, kojom smo planirali sljedeće aktivnosti:

- Podcast koji vodi mlada novinarka na temu stanovanja, održivog razvoja, klimatskih promjena
- Javne diskusije u suradnji s Goethe institutom o "pravu na stanovanje" i pitanju "u kojim gradovima želimo živjeti"

- Niz online seminara na temu "Održivosti na lokalnoj razini"
- Vijeće građana u gradu Rijeci
- Studijsko putovanje u Njemačku s članovima Gradskog vijeća Zagreba o stambenoj politici i socio-ekološkoj urbanoj politici.

Osim toga na našim seminarima već sudjeluju mladi i etablirani lokalni političari i političarke.

Bit će mi drago ako i u budućnosti nastavimo suradnju s Udrugom gradova u Republici Hrvatskoj.

■ Kakva je socio-ekološka urbana politika?

Ekološke krize, povećana društvena nejednakost i sve veća urbanizacija su problemi koji predstavljaju veliki izazov u 21. stoljeću. Na primjer, toplinski udari su jedna od posljedica klimatske krize. Je li vjerojatnije da će toplinski udar ubiti stariju osobu u zagušljivom stanu od 30 m² u stambenom bloku ili poslovnog čovjek u vili s vrtom? Drugi primjer je mobilnost: mislim da nije dobra ideja da se na zagrebačkim ulicama - kao i u mnogim drugim gradovima diljem svijeta - većina javnog prostora stavi na raspolaganje za sve veće i veće automobile, za vožnju i parkiranje. To je ekološki besmisleno i opasno za slabije sudionike u prometu. Nije dobro da danas samo mali dio javnog prostora mogu koristiti oni čije ponašanje u prometu manje opterećuje društvo: pješaci, biciklisti - a u Zagrebu i terase kafića, na kojima možemo uživati u kavi.

Dobra vijest je da za promet u svijetu već postoje vrlo prihvatljiva rješenja koja daju odgovore na mnoga ekološka, društvena i urbanistička pitanja. To uključuje gradove otporne na klimu, preraspodjelu javnog prostora prema društvenim i ekološkim kriterijima, ali naravno i proizvodnju

energije i hrane u gradu, gospodarenje otpadom, učinkovito gospodarenje vodama, zelene površine kao životni prostor za sve i još mnogo toga.

■ Postoje li u Njemačkoj primjeri dobre prakse i koji su to?

U Njemačkoj gotovo svaki grad sada ima klimatski plan. Izvanredan primjer, u kojem je bilo moguće pametno povezati mnoge ekološke i društvene aspekte i na ovaj način također suprotstaviti se daljnjem osipanju stanovništva, je okrug Rhein-Hunsrück (<https://www.kreis-sim.de/>) - to je jako ruralna regija, dugo vremena obilježena siromaštvom i iseljavanjem, koja je putem energetske zadruge uspjela novčano obogatiti općinsku blagajnu i postati atraktivna novim stanovnicima.

Ali: Njemačka više nije nositelj razvoja, zbog čega mi u FES -u rado promoviramo razmjenu sa zajednicama najboljih praksi širom svijeta. Ne morate za to gledati Finsku ili Francusku - postoje dobri primjeri društveno - ekološke lokalne politike ovdje u regiji, npr. u Bratislavi, Budimpešti ili u mnogim manjim sredinama u Hrvatskoj.

■ Razlikuje li se rad Udruge gradova od rada sličnih institucija u Njemačkoj?

U Njemačkoj postoje udruženja na svim razinama: udruga gradova na saveznoj razini, udruga gradova na razini okruga, te udruga gradova kao i udruga općina. Svi oni se financiraju prvenstveno putem članarina i stoga su politički neovisni. Dakle, vrlo slično kao i kod Udruge gradova u Hrvatskoj, i ovdje je cilj uspostaviti mreže unutar zemlje i šire te raditi zajedno na temama koje su vrlo relevantne za mnoge gradove i općine. ■

Globalni cilj 11. Održivi gradovi i zajednice - provedba

U prošlom smo broju predstavili jedan od Globalnih ciljeva održivog razvoja - cilj 11: Održivi gradovi i zajednice. Opisali smo što se njime želi postići i koji su podciljevi, no treba dobro razmisliti i kako ga ostvariti.

Lokalizacija je postupak u kojem se uzima u obzir subnacionalni kontekst za provedbu Agende 2030.: od postavljanja ciljeva i podciljeva do definiranja financijskih sredstava za provedbu i pokazatelja za mjerenje i praćenje napretka. Lokalizacija se odnosi i na to koliko lokalne i regionalne vlasti mogu podržati postizanje ciljeva održivog razvoja djelovanjem „odozdo prema gore“ i kako ciljevi održivog razvoja mogu pružiti okvir za politike lokalnog razvoja.

Kao kompas za oblikovanje i upravljanje našim djelovanjem u svijetu koji se brzo mijenja, te za preobrazbu naših gradova i regija treba djelovati kroz kritične, strateške i međusobno povezane javne politike koje su temelj održivog urbanog razvoja. Neka od tih usmjerenja mogu npr. biti:

- **Postizanje budućnosti s nultom emisijom** (klimatski neutralnom): smanjiti zagađivače štetne za okoliš te emisije iz energije (električne energije, grijanja, hlađenja), transporta, otpada; smanjiti buku i svjetlosno zagađenje i dr. Takvi ciljevi i aktivnosti bit će postignuti, među ostalim: provedbom jasnog, održivog klimatskog i energetskeg plana (velikim udjelom obnovljivih izvora energije, uklanjanjem fosilnih goriva); dekarbonizacijom prometnog sektora (davanjem prioriteta pješaćenju i

vožnji bicikla te mogućnostima mobilnosti ljudi i robe bez emisija) uzimajući u obzir prilagodbu klimatskim promjenama i izgradnju otpornosti.

- **Razvoj u skladu s prirodom** kako bi se zaštitio i obnovio narušeni odnos ljudi s prirodom i planetom, uz poštovanje, očuvanje i jačanje biološke raznolikosti i cjelovitosti ekosustava u i oko naših gradova o kojima ovisi dobrobit i otpornost naših zajednica. Prioritet treba dati zdravom lokalnom okruženju u kojem se zrak, voda, tlo, hrana i svi prirodni resursi i njihovi sustavi, koji održavaju život i zdravlje, poštuju, štite i njeguju. Treba širiti zelene zone za ponovno povezivanje s prirodom. Treba ojačati urbano-ruralne veze, provoditi akcije pošumljavanja ili obnove šuma, zaštitu voda, voditi brigu o zaštićenim područjima i dr.

- **Kružni razvoj za smanjenje potrošnje resursa i stvaranja otpada** u suradnji s građanima, poduzećima i istraživačkom zajednicom, treba promicati prijelaz iz linearnog u kružno gospodarstvo na integriran način koji podržava nova poduzeća, stvara dostojanstvena radna mjesta i koji nadahnjuje ambiciozan i kvalitetan život građana. Taj prijelaz na kružnu ekonomiju, u gradu ili regiji, mora biti pravedan i stvarati lokalna radna mjesta i kolektivni prosperitet.

- **Otporan (ili opruživ) razvoj** koji predviđa, sprječava, apsorbira i omogućava oporavak od šokova i stresova, osobito onih uzrokovanih brzim ekološkim, tehnološkim, društvenim i demografskim promjenama za poboljšanje osnovnih struktura i funkcija sustava.

Otpornost treba ugraditi u strategije održivosti i pripremiti se za nove rizike, uzimajući u obzir prava i potrebe ugroženih dijelova društva. Pristup treba biti transparentan i uključiv kako bi se povećalo povjerenje u institucije i procese.

- **Ravnopravan razvoj usmjeren na ljude** kako bi se izgradile pravednije, prihvatljive, sretne i uključive urbane zajednice, rješavali sistemski uzroci siromaštva i nepravde te učinkovito uklonile postojeće društvene i okolišne nejednakosti.

Treba težiti pristupačnom, sigurnom i prikladnom pristupu kvalitetnoj vodi te kanalizaciji, zdravoj hrani, zdravstvenoj zaštiti, kvalitetnom obrazovanju, kvalitetnom stanovanju i infrastrukturi otpornoj na klimu, održivoj energiji; sigurnoj, pouzdanoj i održivoj mobilnosti, čistom zraku i produktivnom tlu, osigurati informacijske i komunikacijske tehnologije te sigurna, dostojanstvena radna mjesta.

Treba stvoriti i održavati zajednice usmjerene na čovjeka, sigurne i društveno kohezivne, u kojima svi članovi zajednice imaju glas, a gdje su različitost i različiti identiteti utkani u društveno tkivo.

**Financije:
za održivi razvoj potrebni su inovativni modeli financiranja**

Sve navedene aktivnosti zahtijevaju financiranje i ulaganje. Treba tražiti financijska i ulagačka partnerstva kako bismo podržali naše dugoročne obveze. Treba razmisliti o osmišljavanju inovativnih lokalnih mehanizama za prikupljanje kapitala i povećanje održivih ulaganja s transformacijskim potencijalom. ■

KREATIVNI
GRADOVI
HRVATSKE

CENTAR ZA KREATIVNE INDUSTRIJE - CKI

Osnažiti konkurentnost lokalnog gospodarstva i pružiti podršku razvoju tehnološki inovativnog i konkurentnog gospodarstva

Jedan od učinkovitih modela uspostavljanja kontinuirane suradnje i razmjene znanja između gospodarstva, kreativnog sektora i obrazovnog sustava su centri za kreativne industrije. Poslovni model se temelji na procjeni lokalnih potreba i raspoloživih potencijala, te se CKI specijalizira za određene kreativne industrije sukladno razvojnim ciljevima i planovima JLS-a.

Jačanje kreativnih industrija, osobito u audiovizualnim i IT djelatnostima, primarni je cilj ljetos otvorenog Centra kreativne industrije u Zadru. Uspješni poduzetnički projekti u tim djelatnostima na području grada i županije, kao i uočeni veliki potencijali za daljnji razvoj, ukazali su da se cjelovitim pristupom može bitno unaprijediti konkurentnost tog rastućeg sektora gospodarstva i povećati mogućnosti zapošljavanja. Centar ima sedam ureda ponuđenih u zakup poduzetnicima odgovarajućih profila, tonski studio, suvremeno opremljenu multimedijску dvoranu, izložbenu galeriju i coworking prostor za zajedničke kreativne tematske diskusije i dogovore o suradnji na multidisciplinarnim projektima. Već u ovom kratkom periodu u Centru su se udomačili filmaši, gameri, informatičari, dizajneri i arhitekti pred zajedničkim kreativnim izazovom i potrebama kontinuiranog stručnog usavršavanja te razmjenom znanja između poduzetnika, kreativaca i obrazovnog sustava. Pored korištenja infrastrukture omogućen je i najam opreme: prijenosna oprema za terensko višekanalno snimanje, prijenosna video i foto oprema.

U centru će se također studenti i učenicima izravno prenositi najnovije spoznaje i tehnologije iz područja kreativne industrije, a edukacijama i radionicama će se pomoći nezaposlenima koji aktivno traže posao u području kreativnih indus-

trija da postanu konkurentniji na tržištu rada.

Ciljne skupine i stručni timovi

Ciljne skupine i potencijalni stari Centra su novoosnovani MSP-i u području kreativne industrije i novoosnovani MSP-i u području ostalih sektora koji surađuju s poduzetnicima iz kreativnih industrija te postojeće inovativne tvrtke s potencijalom snažnog daljnjeg rasta. Korisnici ostalih prostorno-funkcionalnih jedinica i opreme mogu biti poduzetnici, freelanceri, umjetnici, obrazovne ustanove, udruge i sl.

Za uspješan rad Centra osobito je važan program rada te tim stručnjaka i vanjskih suradnika, koji će krajnjim korisnicima pružiti ugodan i poticajan ambijent za rad, savjete i kvalitetne informacije o aktualnostima i trendovima. Zadarska us-

tanova INOVAcija, koja upravlja Centrom za kreativne industrije, kontinuirano radi na izgradnji mreže s drugim potpornim institucijama na državnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, kako bi svi djelatnici bili upoznati s aktualnim programima potpore, primjerima dobre prakse i novostima. Planira se da će Centar postati generator razvoja malog i srednjeg poduzetništva na području Zadarske županije u sektoru kreativne industrije, te poduzetnicima, u svim njihovim razvojnim fazama, omogućiti pristup visokokvalitetnim uslugama (korištenje poslovnog prostora i opreme, savjetovanje, umrežavanje i edukacije), poticati i pomagati ulazak u svijet poduzetništva svima koji imaju potencijal ili želju prema pokretanju vlastitog poduzetničkog pothvata, razvijati i širiti znanja o kreativnim industrijama kao potencijalu rasta, razvoja i zapošljavanja.

Izgradnjom Centra lokalnim inovatorima je osiguran specijalizirani poduzetnički inkubator. Ukupna vrijednost projekta iznosi 30,8 milijuna kuna, od čega bespovratna sredstva iz Europskog fonda za regionalni razvoj iznose 20 milijuna i bespovratna sredstva Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja RH gotovo 2 milijuna kuna, a izgrađen je na četiri etaže ukupne površine 1.600 m². Osнивач INOVAcije i partner na uspostavi i održavanju Centra za kreativne industrije je Zadarska županija. ■

HRVATSKA DELEGACIJA POSJETILA ISLAND

U fokusu geotermalna energija i učinkovita javna uprava

Časopis Komunal organizirao je studijsku posjetu Islandu u kojoj je sudjelovalo 16 predstavnika regionalne i lokalne samouprave, provedbenih tijela, sveučilišta te konzultanata za obnovljive izvore energije. Island je poznat kao vrlo bogata zemlja s BDP-om od 66.900 USD po glavi stanovnika te snažnim socijalnim mehanizmima za ugrožene skupine stanovnika, vrlo visokim demokratskim standardima i odgovornom pristupu korištenja javnog novca.

Župani Ivan Anušić, Igor Andrović i Damir Dekanić s ostatkom delegacije posjetili su najveću islandsku geotermalnu elektranu Hellisheiði koja se nalazi u blizini glavnog grada Reykjavika te opskrbljuje toplom vodom i energijom cijelo metropolitansko područje, odnosno šest pripadajućih JLS. Uz niz tehničkih pojedinosti, predstavljeni su i optimalni modeli za projektiranje sličnih elektrana, a vrlo važnom ocijenjena je i posjeta tvrtki EFLA – vodećoj europskoj konzultantskoj kući za geotermalnu energiju, koja posjeduje relevantno međunarodno iskustvo u projektiranju i pokretanju energetske postrojenja koja koriste geotermalne izvore u podzemlju.

Drugi dio posjeta odnosio se na upoznavanje s vrlo učinkovitim rješenjima u javnom prijevozu, pametnoj rasvjeti, vodoopskrbi i odvodnji te zbrinjavanju otpada, a što je predstavljeno tijekom sastanka s gradskom upravom Reykjavika. Dugoročno planiranje, visoka razina konzultacija s građanima te primjena inovativnih tehnoloških rješenja karakteriziraju komunalni sustav islandskog glavnog grada, koji ima 133.000 stanovnika, a u njemu se odvija oko 63 posto svih aktivnosti u državi.

Odvojeni sastanci održani su i u Ministarstvu okoliša i prirodnih resursa, gdje su predstavljena protu-potresna i protupoplavna iskustva te mjere u području zaštite okoliša te monitoringa biljnih i životinjskih vrsta. Predstavnici državnog hidrometeorološkog zavoda iznijeli su niz podataka u području vremenskih prognoza te klimatskih promjena, koje se sve više osjećaju u Islandskom moru, ali i Arktičkom oceanu. Poseban sastanak održan je s predstavnicima Ministarstva transporta i javne uprave s ciljem razmjene iskustava oko funkcioniranja jedinica lokalne samouprave, kojih

je ukupno 78 u državi, a koja je površinom gotovo dvostruko veća od RH (103.000 km²) te nema regionalne, odnosno područne podjele. Lokalnim vlastima pripada 12,44 posto po-reza, a odgovorne su za funkcioniranje infrastrukture te obrazovnih i komunalnih sadržaja na njihovom području.

Mogućnosti suradnje na smart projektima

Gradonačelnik Daruvara, Damir Lneniček i gradonačelnik Ludbrega, Dubravko Bilić, kao i načelnik općine Bebrina, Ivan Brzić sudjelovali su u razmjeni stajališta te je predloženo da se razmotre mogućnosti za osmišljavanje i kandidiranje zajedničkih projekata kroz koje bi se valorizirali resursi i znanja u obje zemlje te stvorile pretpostavke za razvoj inovativnih rješenja. U delegaciji su bile posebno aktivne i prof. dr. Mirna Habuda-Stanić sa Sveučilišta u Osijeku te dr. sc. Mara Pavelić iz Hrvatskih voda, a ujedno i predsjednica Hrvatskog društva za zaštitu voda, budući da su njihovi stručni i profesionalni interesi uključivali povezivanje sa sličnim institucijama na Islandu.

Iznesena iskustva iz komunalnog sektora bila su posebno zanimljiva predstavnicima komunalnih društava

Lukom Ludbreg, Komunalno Grude i Komunalno Vrgorac. Prisutni župani Anušić, Andrović i Dekanić uputili su poziv islandskim institucijama za posjetu njihovim županijama te najavili pokretanje sličnih smart projekata, posebice u dijelu korištenja geotermalne energije, što je i dio nacionalne energetske strategije RH.

Mađarski model

Prije Islanda, delegacija je boravila u Mađarskoj gdje je održan i sastanak s hrvatskim veleposlanikom u Mađarskoj Mladenom Andrićem koji je tom prilikom upoznao župane Ivana Anušića, Damira Dekanića i Igora Androvića s gospodarskim i infrastrukturnim trendovima, a poseban naglasak bio je na funkcioniranju mađarske regionalne i lokalne vlasti.

Održan je i sastanak delegacije u Udruzi mađarske lokalne samouprave TOOSZ te je organizirana posjeta budimpeštanskom pročištaču otpadnih voda kapaciteta 1,8 milijuna ekvivalent stanovnika, koji je označen kao jedan od uspješnijih i značajnijih pročištača u ovom dijelu Europe.

Nakon početne suradnje s globalnom komunalnom tvrtkom Suez, postrojenje se ponovno nalazi u vlasništvu

lokalnih vlasti, posluje profitabilno te uspješno primjenjuje svoj model u okolnim zemljama, uključujući upravljanje sličnim uređajima u Subotici te u Albaniji i drugim zemljama. ■

Obuke vijećnika gradskih vijeća

Obuke gradskih vijećnika provode se kontinuirano od 2005. godine te, bez sumnje, predstavljaju jedan od najdugovječnijih projekata koje provodi Udruga gradova. Dovoljno prije lokalnih izbora, u svibnju, okupili su se treneri sa zadaćom definiranja modula i programa obuka, definiranja strukture i trajanja prezentacija i vježbi, dogovora oko tehničkih i organizacijskih pitanja. Poučeni iskustvom i komentarima sudionika ipak smo se usuglasili da su dvodnevne obuke primjeren format te da jednodnevne obuke nisu opcija jer se previše toga mora preskočiti, nema mjesta ni vremena za vježbe koje homogeniziraju grupu i daju prijeko potrebnu dinamiku cijeloj obuci.

Pri izradi programa i uopće, pri njegovom osmišljavanju, primarno se željelo sačuvati koncepciju treninga kao informativnog i edukativnog poučavanja o osnovnim pitanjima i aktualnostima u lokalnoj samoupravi. Uz već „klasični“ set i obuhvat tema, u program obuke nadodani su i blokovi koji se odnose na etičnost u obnašanju dužnosti, sukob interesa i pravo na pristup informacijama, strateško planiranje i EU fondove kao zna-

čajan izvor financiranja lokalne samouprave te lokalni ekonomski razvoj. Sve je novelirano (nejasan pojam, možda obnovljeno), učinjeno suvremenijim i zanimljivijim. Uvedene su i suvremenije tehnologije pa je dio programa koncipiran u vidu wooclap upitnika. Kolege treneri potrudili su se oko brojki i tabela te grafova kako bi polaznici obuka već na prvi pogled imali dobru i jasniju sliku, a sadržaj edukacije bio primjeren i

prilagođen osobama raznih struka i raznih razina obrazovanja, što formalnog, što neformalnog.

Dobrodošli novoizabrani, ali i iskusni

Često nam se postavlja pitanje je li obuka namijenjena samo „vijećničkim novacima“. Nije, dapače, dobrodošli su i vijećnici koji za sobom imaju više mandata te gradski službenici, posebno oni čija je zadaća organizacija i podr-

ška radu gradskih vijeća. Razloga za to je mnogo, no možda je najbitniji taj što obuka pruža priliku razbiti predrasude i animozitete koje neki vijećnici "u startu" imaju prema gradskim službenicima. Barijere se uklanjaju, svjedočili smo tome nebrojeno puta; polako se uspostavlja međusobno povjerenje, uvažavanje te bolje razumijevanje te vijećnici stječu uvid u nezahvalne, složene i stručne poslove gradskih službi.

Na obuci krećemo od Ustava, a spominju se, naravno, i Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Zakon o izboru članova predstavničkih tijela, Zakon o izborima (grado)načelnika, tj. izvršnih čelnika, Zakon o postupku primopredaje vlasti, Zakon o službenicima i namještenicima, zatim Zakon o plaćama i Zakon o sprječavanju sukoba interesa. Ovo su tek osnovni propisi uz prvi modul obuke o sustavu lokalne samouprave. Poseban je modul posvećen pravima i dužnostima vijećnika, njihovom radu u gradskom vijeću te odnosima i komunikaciji s izvršnim čelnicima i gradskim službama. Tijekom modula obrađuju se same poslovničke odredbe, i ono što je po riječima polaznika i najvažnije, obrađuju se primjeri iz prakse povezani s mišljenjima i tumačenjima Ministarstva pravosuđa i uprave, praksom i odlukama sudova, odlukama Ustavnoga suda.

Iz prakse za praksu

Bitno je da obuku provode praktičari, bilo službenici, bilo političari, koji stvarno imaju što za prenijeti polaznicima jer su godinama u lokalnoj samoupravi. U sklopu toga modula, uz sam Zakon o lokalnoj samoupravi, radi se i po Poslovniku konkretnog grada u kojem se obuka održava te se taj akt povezuje s komparativnom

praksom. U sklopu modula o djelokrugu lokalne samouprave obrađuje se niz propisa, ali i niz podzakonskih akata za čije su donošenje ovlaštene gradovi. Uz sam Zakon o komunalnom gospodarstvu koji je izuzetno bitan, riječi ima i o Zakonu o vodama, o financiranju vodnog gospodarstva, Zakonu o gospodarenju otpadom te Uredbi o komunalnom otpadu. Dapače, tematika komunalnog i vodnog gospodarstva te gospodarenje otpadom posebni su tematski dijelovi obuke. Teme su i predškolski odgoj, ponegdje i osnovno školstvo, prostorno planiranje i gradnja, ali i cijeli spektar propisa iz društvenih djelatnosti, od Zakona o ustanovama do Zakona o muzejima. Financiranje lokalne samouprave je poseban modul koji obuhvaća sam Zakon o financiranju, Zakon o proračunu, o izvršenju proračuna, uz propise koji uređuju „financijsku disciplinu“ lokalne samouprave.

Treneri ne drže „klasična“, često zamorna, predavanja već na životni način, uz puno primjera, nastoje

polaznicima približiti sam zakonodavni okvir i praksu u lokalnoj samoupravi. Svaka je obuka specifična i na svakoj je rasprava o nekoj drugoj temi: primjerice od Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina do zakonskih odredaba o raspuštanju gradskog vijeća što sve ovisi o situaciji i interesu polaznika. Interes gradova za provedbom edukacija bio je očekivan, no postojala je bojazan hoće li se obuke uopće moći organizirati zbog epidemioloških razloga. Ipak, uspjelo se. Obuke su do sada održane u: Kastvu, Donjoj Stubici, Drnišu, Splitu, Vodnjanu, Poreču, Samoboru, Daruvaru, Novigradu, Rijeci, Makarskoj, Dugom Selu, Pulji, Umagu i Općini Pribislavec. Tijekom studenoga održat će se i u: Duga Resi, Pregradi, Slatini, Velikog Gorici, Bujama, Vrbovcu, Čabru, Zlataru, Trogiru i Općini Brtonigla. Za prosinac su planirani Ivanec, Labin, Jastrebarsko i Lepoglava. S obukama ćemo ponovo nastaviti u 2022. kada nam slijede Karlovac, Solin, Crikvenica i nekoliko drugih gradova. ■

PROCJEPLJENJE, AL' DEMOKRATSKO

Razina građanske participacije u Hrvatskoj izrazito je niska. Izlaznost na izbore za predstavnike na svim razinama vlasti je niska, interes za politička pitanja slab, odbojnost prema političkim procesima visok, a građanskih je inicijativa malo. Takva atmosfera ne usmjerava mlade prema informiranom sudjelovanju u demokratskim procesima. Udruga gradova priključila se projektu kojem je cilj mladima pružiti obrazovnu podlogu i praktično iskustvo participativne demokracije.

Projekt "Demokratsko procjepljenje – Debatni klubovi i deliberativna demokracija kao model razvoja demokratskih kompetencija i participativnog donošenja odluka" započeo je 1. siječnja 2021. godine i trajat će do 30. lipnja 2023. godine. Za projekt ukupne vrijednosti 179.310 eura, osigurano je 140.000 eura kroz financijsku podršku Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru Europskog gospodarskog prostora i Norveških grantova. Nositelj projekta je Hrvatsko debatno društvo, a Udruga gradova jedan je od partnera na projektu.

Nedostatak demokratske kulture

Niska razina svijesti o važnosti aktivnog građanstva i nedostatak demokratske kulture karakteristični su za mlade u Hrvatskoj. Problem uzrokuje to što mladima nisu dostupne aktivnosti koje bi ih osposobile za proaktivno razvijanje i zagovaranje svojih stavova. U sklopu projekta proširit ćemo debatne klubove kao uspješan model građanskog odgoja i obrazovanja koji razvija vještine argumentacije, kritičkog razmišljanja, izražavanja, timskog rada, senzibilizira korisnike na različitosti, važnost ljudskih prava i osnažuje ih za informirano djelovanje.

Identificirati probleme u svojoj zajednici

Mladi uključeni u rad klubova svoje će vještine primijeniti tijekom deliberacijskih aktivnosti koje će ih upoznati s informiranom političkom participacijom i dati im priliku da identificiraju probleme u svojim zajednicama te u suradnji s lokalnom samoupravom kreiraju informirana i

kvalitetna rješenja. Cilj projekta je razviti okvir prilagođen za uključivanje ranjivih skupina u donošenje odluka, a koji okuplja građane, stručnjake, moderatore i predstavnike lokalnih vlasti i olakšava im suradnju i kreiranje rješenja. Hrvatsko debatno društvo već je provelo dva od ukupno tri modula Treninga za provedbu debatnog modela građanskog odgoja i obrazovanja namijenjena nastavnicima srednjih škola i edukatorima neformalnog obrazovanja u području rada s mladima u Vukovarsko-srijemskoj, Brodsko-posavskoj, Sisačko-moslavačkoj, Karlovačkoj i Šibensko-kninskoj županiji te Gradu Zagrebu. Trenutno su otvorene prijave za treći modul, a svi detalji kao i link za prijave dostupni su na web stranici Hrvatskog debatnog društva. O glavnim projektnim aktivnostima izvještavat ćemo i dalje, a više detalja možete pronaći i na našoj stranici projekta. Projekt "Demokratsko procjepljenje" Hrvatsko debatno društvo provodi u partnerstvu s Udrugom gradova u RH, Udrugom hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja i Fondacijom Fundatum. ■

13. SUSRET GRADONAČELNIKA I PODUZETNIKA

24. - 26. 11. 2021.

Pula, Hotel Park Plaza Histria

PULA
Hotel Park Plaza
Histria
24. - 26. 11. 2021.

48 SATI

13.
GODIŠNJI SUSRET
GRADONAČELNIKA I PODUZETNIKA

I ove godine okupljamo one čija je suradnja značajna za razvoj i napredak lokalnih zajednica: gradonačelnike, poduzetnike te predstavnike Vlade.

Šigurni smo da ćemo i ove godine uz vaš doprinos nastaviti s dobrom praksom i uspješno povezati gradonačelnike i poduzetnike u poticajnom okruženju.

S obzirom na epidemiološku situaciju sudjelovanje na konferenciji bit će moguće isključivo uz predočenje EU digitalne COVID potvrde o cijepljenju, testiranju i /ili preboljenju bolesti COVID-19.